

LATGALES VĒSTNESIS

Nº 22 (368)

Trešdien, 23. februāri 1938. g.

5. gads

Igaunijas valsts svētkos

Rīt, 24. februārī igaunji svin savas vafsts dibināšanas divdesmito gada dienu. Izmantojot īso starpbridi starp lielinieku izvākšanos un vācu armijas ienāšanu, Igaunijas zemes padome 1918. gada 24. februārī izsludināja Tallinā Igauniju par neatkarīgu valsti, kuru igauniem vēlāk vajadzēja ar ieročiem rokās aizstāvēt pret svešiem iebrūcējiem. Šis igaunju pasākums, vācu armijai strauji virzoties uz priekšu, dažiem šķita bez cerībām, bez izredzēm un panākumiem. Ne velti kāds Tērbatā iznākošs vācu laikraksts ziņu par igaunju gatavošanos nodibināt savu valsti nobeigda ar Danes vārdiem „Lasciate ogni speranza“ (Atmetiet visas cerības). Bet gala iznākumā igaunju tautas cerības tomēr piepildījās un kaunā palika tie, kam mazāko tautu tiesības un brīvības lieksmes bija tikai objekts ironiskām piezīmēm un sarkatiskiem citātiem.

Vācu okupācija pārtrauca pašā sākumā Igaunijas valsts noorganizēšanu, bet izdelēt igaunju tautā neatkarīgās Igaunijas valsts ideju vairs nevarēja nekāda sveša vara. Tadēļ, tiklidz vācieši bija spiesti atstāt Igaunijas teritoriju, igaunju tauta ar lielu entuziasmu un lielu energiju stājās pie valsts aparāta radišanas un savas armijas nodibināšanas, un šai ziņā viņiem bija tādi panākumi, ka varēja sekmīgi stāties pretīm no jauna Igaunijā iebrūkošai sarkanai armijai un nedaudz mēnešos iztīrit visu zemi no ienaudznieka. Tai pašā laikā igaunju armija palīdzēja nodibināties Igaunijas teritorijā latviešu ziemeļu armijai

un kopā ar pēdējo deva pie Cēsim un Raunas iznīcinošu triecienu vācu landesvēram. Šeit un ciņā pret lieliniekim nodibinājās starp latviešiem un igauniem tā ciņas brālība no kopīgā likteņa apziņa, kas vēlāk kļuva par pamatu abu tautu savienībai un ciešai politiskai sadarbībai.

Atskatoties uz savas neatkarības 20 gadiem Igaunija var būt lepna uz saviem saņiegumiem visās dzīves nozarēs. Kā saimnieciskā, tā kulturālā laukā igaunju tauta gājusi uz priekšu milzu soļiem un iekarojusi se cienījamu vietu citu tautu starpā. Varonīgās ciņas atbrivošanas kājā, lielie panākumi un sasniegumi valsts jaunuzbūves darbā, miers un kārtība valsts iekšienē rada drošu pārliecību, ka Igaunija var raudzīties nākotnē droši un ar pašāvību un ies preiām vēl lielākam saimnieciskam un kulturālam uzplaukumam. Mēs latvieši nevien vecas tradicijas dēļ, bet patiesu un dzīļu simpatiju vadīti svinam līdzi igaunju valsts svētkus un priecājamies līdz ar viņiem viņu valsts jubilejas dienā. Kopīgā vēsture, radniecīgā kultura, kopīgās atbrīvošanas ciņas un vienādīe ideāli un mērķi nākotnē izveidojuši dabīgu savienību un pat radniecības apziņu abu tautu starpā. Un mēs ceram, ka šis saites, kas nodibinājušās abu tautu starpā ilgos gadu simtē pos kopīgas vēstures gaitās un kopīgas nesenās ciņas, nespēs saraut nekādi nejausi espiaudi vai acumirkļa intereses. Šī atziņa lai vada abas tautas nevien svētku un gaviju brižos, bet arī viņu ikdienas dzīvē, domās un darbos. Lai dzīvo Igaunija! Lai dzīvo Latvijas-Igaunijas savienība!

Aizsargi strādā

Daugavpils aizsargu pulka darbība

2.

Aizsargu organizācijas locekļi ne tikai gatavoja valsts aizsardzībai, bet veic arī lielu kulturālu darbu. Ar dažāda veida saņēmumiem, kuģus vai nu sagatavo paši jeb aicina spēkus no centriem, viņi nesgaismu savai apkārtnei. Ari šis darbs nav viegli. Saimies locekļi pagastos izkāsīti lielākā attālumā viens no otru, kādēl visus saņēmumus gatavoja, jāmēro prāvi ceļa gabali. Šis apstāklis aizsargus un aizsardzes tomēr nebauda. Viņi pulcējas, strādā un kad viss sagatavots un no lietpratējiem pārbaudīts, ceļ priekšā sabiedrībai. Telpas šādiem saņēmumiem viņi atrod skolās un biedrību namos.

Pagājušā gadā Daugavpils aizsargu pulkā nolasiti 136 dažāda satura referāti, sarokoti pirmās palīdzības, mājturības, rockdarbu, fiziskās audzināšanas, drāmatiskie u. c. 30 kursi, kuļos nēmuši dalību apm. 800 dalibnieki, sagatavotas 55 teātra izrādes un 38 koncerti.

Nodajās neaprobežojas ar to vien, ka strādā savā pagastā, bet bieži viesojas pie saviem kaimiņiem, piem., liksnieši pie nīcgaliešiem un kalupiešiem, jāsmu zieši pie preiliešiem, sakaru bataljona drāmatiskais pulciņš pie rudzētiešiem, livāniešiem u. t. t.

Gandriz katrā nodajā pastāv koji un pie dažām arī pūtēju orkestri. Grāmatu skaits bibliotekās jau sasniedzis 5000.

Lai iepazitos ar mūsu dzimtās zemes vēsturiskām vietām un dabas krāšņumiem, katru gadu tiek rikotas ekskursijas. Pagājušā gadā tādas saņēmumi 17 nodajās.

Mežu dienās nēmušas dalību visas pulka nodajās ar 1176 dalibniekiem. Vairākas nodajās šīs dienās kā tradiciju ievēdušas centīgāko aizsargu saimniecībās dēstīt augļu dārzus. Kociņi tiek iegādāti par no-

dalu līdzekļiem un dēstišanu izdara paši saimies locekļi.

Ari spodrības nedēļā aizsargi ir aktīvi. Viņi apstaigā sētas, dod norādījumus un, piem., Kapiņu nodaļā, paši saviem līdzekļiem saveduši kārtībā vairākās lauku sētas dzīvojamās telpas. Dabīgi, ka šo ēku iemītnieki par tādu darbu aizsargiem joti pateicīgi.

Pag. gada 30. un 31. oktobrī Daugavpili notika aizsardžu dienas, kurās nēma daļu apm. 500 aizsardzes. Šīs dienas tika nolasiti vairāki vērtīgi referāti, kā: „Nacionālās apziņas kopšana“ — Torgani, „Miesas kultura“ — Dr. Skuja, „Uzturs, izejot no veselības viedokļa un tīrgus apstākļiem“ — Karle, „Dzīvoklis tīrs un lietderīgs“ — Latsone, „Sievietes higiēna“ — Dr. Zariņa, „Mūsu senču parašas un tikuvi pēc latvju daiņām“ — Kurmis, „Rakstura audzināšana“ — Dr. phil. Students u. c. Priekšnesumus bija sagatavojuši sakaru bataljona drāmatiskais pulciņš, Unigurmuižas, Dagdas, Preiļu, Izvaltas, Nīcgales, Aiviekstes u. c. aizsardžu pulciņi.

Aizsargi un aizsardzes lielu vērību piegriež arī atbrīvošanas ciņas un pasaules kājā kritušo karaviru kapu apkopšanai. Tā piedrujas nodaja pārveido pēc iepriekš izstrādāta plāna Brāļu kapus. Līksnas nodala savedusi kārtībā pasaules kājā kritušo kapus, to pašu dara arī citas nodajās. Līvānu pilsētas nodaja uzkopj Līvānu atbrīvošanas pieminekļa apkārtni, sakaru bataljona aizsardzes apkopj nezināmās mātes kapu u. t. t.

Lai celtu gaismā mūsu senču vecās parašas, aizsardzes rīko vakarēšanas, Jāņu vakaru svinības, sērtības u. c. Lielu piekrišanu šādi vakari guvuši arī Daugavpili, kuļus rīko sakaru bataljona pulciņš. Nākotīs šāda veida saņēmumi paredzēts s. g.

VIENOTA TAUTA — VIENOTAM DARBAM

IZNĀK PIRMDIENĀS, TREŠDIENĀS UN PIEKTDIENĀS

IZDEVĒJA: DAUGAVPILS LATVIEŠU B-B

Numurs maksā

10 snt.

REDAKCIJA un KANTORIS

DAUGAVPILS, SAULES IELĀ Nr. 23-a, VIENĪBAS NAMĀ

Tālrūnis redakcijai un kant. 2905. Pasta kastīte Nr. 124

Pasta tek. rēķ. Nr. 5937

Atbildīgais redaktors redakcijā runājams no pl. 17—19

Atbildīgā redaktora tālrūnis Nr. 2511 (no plkst. 6—9)

Redakcijas darba laiks darbdienās no plkst. 9—15 un

no 17—19

Manuskriptus atpakaļ neizsniedz

A B O N E

S A N A S M A K S A ar piešūtīšanu:

par 1 mēnesi . . . Ls 1,00

" 3 mēnešiem . . . 3,00

" 6 " . . . 6,00

" 12 " . . . 12,00

S L U D I N Ā J U M U M A K S A ieskaitot sludin. nodokli:

Priekšpusē . . . Ls 0,60

teksta daļā . . . 0,40

sludinājumu daļā . . . 0,20

par peilt rindīgu

Laiķraksts Austrumi latvijas dzīvei

Darbu sākot

Lašu lauksaimniecības bābas valde un revīzijas komisija. Sēd no kreisās puses: valdes loc. R. Krauklis, pr-kā vietn. J. Ezers, pr-ks P. Zvirbulis, sekretārs R. Striks. Stāv no kreisās puses: rev. kom. loc. A. Skuja, V. Brūneneks, J. Buiķis un valdes loc. P. Mačulāns. Biedrības darbības atklāšana notiks svētdien, 27. febr.

Biblioteku un lasītāju skaits Latgalē

Grāmata — lielākais paligs daudzos dzīves jautājumos. Bet ne katram iespējams iegādāties vajadzīgās grāmatas. Prētams, pilsetniekiem grāmatas vieglāki pieietamas, kā laukos dzīvojošiem. Lai grāmatas būtu pieietamas visai tautai, gan valsts un pašvaldības, gan privātās organizācijas un personas iekārtojušas publiskas bibliotekas. Ari 28. janvāra Draudzīgais aicinājums strauji veicinājis biblioteku izveidošanu un pacēlīs interesu uz grāmatu. Latvijā, pēc valsts statistiskās pārvaldes datiem, pavis 912 biblioteku. Divas trešdaļas — 604 bibliotekas atrodas uz laukiem un tikai viena trešdaļa pilsētās.

Latgalē pavisam iekārtotas 117 publiskas bibliotekas, kas ir gan mazāk kā pārējos valsts apgabalos. 79 bibliotekas atrodas laukos, bet 38 pilsētās. Latgales bibliotekās pavisam ir 118.443 grāmatas, no kuriem 54.085 atrodas lauku bibliotekās. No grāmatu kopskaita 75.978 ir latviešu valodā un 42.465 svešvalodās. Lai gan pēdējos gados biblioteku skaits Latgalē audzis, tomēr vēl vietām sajūtams trūkums. No Latgales aprīņķiem visvairāk publisko biblioteku ir

Daugavpils aprīņķi, kas arī ir bagātākais grāmatām, kamēr pārējie Latgales aprīņķi tālu stāv gan biblioteku, gan grāmatu ziņā. Daugavpils aprīņķi atrodas 53 publiskas bibliotekas, pie kam 18 atrodas pilsētās, bet 35 laukos. Ar šo biblioteku daudzumu Daugavpils aprīņķis nevien Latgalē pārspēj pārējos aprīņķus, bet Latvijā ierindojas 3. vietā. Daugavpils aprīņķa 53 biblioteku lasītājiem pieietamas 58.548 grāmatas. Lauku bibliotekās no tām atrodas 23.462. No grāmatu kopskaita 36.229 ir latviešu valoda un 22.319 — svešvalodās. Lielāku vērību bibliotekas piegriezūšas grāmatām par dažādiem lauku dzīves jautājumiem un šo grāmatu skaits pēdējos gados pieauga.

Rēzeknes aprīņķi atrodas vairs

pavasarī.

Līdztekus kulturālam darbam aizsargi un aizsardzes domā arī par tām ģimenēm, kuļas nonākušas trūkumā. Aizsardžu pulciņi vāc ziedojušus, sarīko eglites, apdāvina bērnus u. t. t. Sevišķi rosīgi šīi ziņā strādā sakaru bataljona pulciņš. Apm. 60 aizsardzes ir uzņēmušās aizbildejumi pienākumus, kas gau ar personīgiem, gan pulciņa līdzekļiem, apdāvinājušas daudzus bērnus. Tāpat rosīgi šīi ziņā strādā Piekrustas, Krāslavas, Preiļu u. c. pulciņi.

Aizsargi un aizsardzes, kulturāli-sabiedrisko darbu strādājot, uzkrāj paši un sēj tautā gara mantas. Viņi pauž valstiski-nacionālo garu un pirmie ir tur, kur taujas un tēvzemes intereses to prasa. Kultūrālo nozari pulkā vada pils. valdes loceklis A. Kalniņš.

tikai 27 publiskas bibliotekas. Lielākā daļa — 19 bibliotekas atrodas laukos un 8 — pilsētās. Kā redzams, Rēzeknes aprīņķi ir tikai puse no Daugavpils apr. atrodošo biblioteku skaita. Tomēr gadus 3 atpakaļ Rēzeknes aprīņķi vēl nebija ne tikai turpinās pieauga. Aprīņķa 27 bibliotekās lasītājiem pieietamas 24.448 grāmatas, no tām 11.840 atrodas lauku bibliotekās. 17.031 grāmatas ir latviešu valodā un 7.417 svešvalodās.

Nākošā vietā Latgalē ierindojas Ludzas aprīņķis, kuļā atrodas 19 publiskas bibliotekas. Laukos iekārtotas 12, bet pilsētās — 7 bibliotekas. Grāmatas, kas pieietamas biblioteku lasītājiem ir 21.552, tikai par 2.896 grāmatām mazāk, kā Rēzeknes aprīņķi, kur atrodas 2 reiz vairāk biblioteku. No grāmatu kopskaita 11.661 ir latviešu valodā un 9.891 svešvalodās.

Jau latgalē aprīņķis, t. i. tikai par vienu biblioteku mazāk, kā Ludzas aprīņķi. Laukos iekārtotas 13, bet pilsētās 5 bibliotekas. Jaunlatgalē un Ludzas aprīņķos biblioteku skaits ir mazāks, kā pārējos aprīņķos. Bet ne jau vienmēr tas tā būs. Pamazām arī šajos aprīņķos biblioteku un grāmatu skaita pieauga. Jaunlatgalē aprīņķa bibliotekās atrodas 13.895 grāmatas, no tām 10.960 atrodas lauku bibliotekās.

1936. g. Latgalē publiskās bibliotekās bijuši 6.530 lasītāji. Viņiem izsniegtais 80.274 grāmatas. Iznāk, ka katrs Latgales bibliotekas lasītājs gada laikā caurmērā izlasījis 12,3 grāmatas, vai mazliet vairāk kā vienu grāmatu mēnesi, kamēr Kurzemes biblioteku lasītāji, kas ir viscentīgākie grāmatām par dažādiem lauku dzīves jautājumiem un šo grāmatu skaits pēdējos gados pieauga.

No visām Latvijā esošām publiskām bibliotekām 667 pieder sabiedriskām organizācijām, 179 — pašvaldībām, 65 — privātām personām un 1 valstij. 771 biblioteka grāmatas lasīšanai izsniedz bez maksas, bet 141 ar nelielu piemaksu. Bez tam pie 200 pub

Atv. pulv. P. Daukšs

Dai slēdzams

Daugavpils valsts skolotāju institūts

Pagājušā vasarā institūta vadība saņēmusi no izglītības ministrijas rakstu ar norādījumu, ka 1938. g. pavasari audzēkņus 1. klasei neuzņemt, domājams ar to ievadot pakāpenisku institūta likvidēšanu.

Pats par sevi saprotams, ka šis ziņas stipri uztraukūs kā institūta mācības spēkus, tā audzēkņus un audzēkņu vecākus. Lielu interesu jautajums radījis arī Daugavpils sabiedrībā, kamēdēl nebūtu lieki pie šī jautājuma pākavēties un apskatīt, kādu lomu institūts spēlējis un spēlē Latgalē un visā Latvijas dienvidaustrumu nomalē.

Savas gaitas šī pedagoģiskā mācības iestāde uzsākusi 1921. g. kā pedagoģiskā vidusskola, bet no 1923. g. pārdēvēta par Daugavpils valsts skolotāju institūtu. Savā pastāvēšanas laikā institūts deviš 12 izlaidumus ar 410 absolventiem, no tiem 167 skolotājus un 243 skolotājas.

Institūts uzsāka suvu darbību tad, kad šīni Latvijas austrumnomalē bija vislielākais skolotāju trūkums, jo uz Latgali skolotāji no pārējām Latvijas daļām ne labprāt nāca. Tā katra institūta izlaidums pamazām aizpildīja lielo skolotāju trūkumu. Pēc institūta vadības datiem institūtu beigušie pa aprīķiem sadalas sekoši: Daugavpils apr. — 165, Daugavpils — 44, Jaunlatgales apt. — 31, Rēzeknes apr. — 4, Ludzas apr. — 10, kopā Latgale 254 vai 62 proc., Ilūkstes apr. — 51, Jēkabpils apr. — 15, kopā Zemgale 67 vai 16 proc.

No šiem datiem redzams, ka institūtu beigušo lielākais vairums palikuši šajā apgabalā un sekmējuši šeit kulturas un nacionālās apziņas nešanu tautai. Skolotāji, atrodēties vistuvāk tautai, ir aktivākie tautas audzinātāji.

Šo apstākli savā laikā pareizi novērtējušas arī svešas varas, kuļas valdījušas pāršo apgabalu un Daugavpils uzsakīta par svarīgu strategisko punktu ne tikai kāja, bet arī audzināšanas laukā. Gan poļu, gan krievu valdīšanas laikos Daugavpili bijušas skolotāju sagatavošanas iestādes: jezuītu koleģija no 1630. g. un misionāru seminārs Krāslavā, kuļu vēlāk jezuīti pārcēluši arī uz Daugavpili. Arī krievu valdīšanas laikā šajā stūri — Grīvā ir pastāvējis skolotāju seminārs.

Pateicoties šādai svešu varu rīcībai, daļa mūsu tautas ir pārtautota un mums gājusi zudumā; viņi tagad jāatgriež pie savas tautas. Tas būs sekmīgi veicams tikai tad, kad uz vietas būs mācības iestāde, kas

gatavo personālu, kuram jābūt nomodā par tautas valstiski-nacionālo audzināšanu.

Jau šo iemeslu dēļ vien institūta atrašanās Daugavpili ir attaisnojama, bez tam Daugavpils ir dzelzceļu mezglā un no vieniem valsts novadiem bērniem viegli pieejama.

Trūcīgai un bērniem visbagātākai Latgalei nevienu citu mācības iestāde nav tik nepieciešama, kā tieši skolotāju institūti, jo tie pieejami arī pilsoniem, kuŗi materiālo apstākļu dēļ nespēj sūtīt savus bērnus uz tālākiem apvidiem dārgākās skolās.

Nebūtu ko baidīties, ka institūtu beigušo būtu par daudz un viņi varētu radīt inteliģentos bezdarbniekus. Institūtu beigušie vienmēr atradis sev nodarbošanos, vai nu ka privātie skolotāji, vai kādu citu nodarbošanos, ko jau pierāda tas, ka starp Daugavpils institūtu beigušiem bezdarbnieku nav. Bet ja arī no institūtu beigušiem rastos pārpalkums, par to nebūtu ko uztraukties, tās būtu rezerves aizejošo skolotāju papildināšanai.

Divu institūtu pastāvēšanu Latvijas austrumu nomalē nevar uzskaitīt par lielu. Ja nu būtu jābaidas no inteliģento bezdarbnieku rašanās, tad viņu samazināšana būtu panākama, samazinot vispārizglītojošas mācības iestādes.

Norādījums, ka skolotāju institūts jālikvidē tāpēc, ka viņam nav savas mājas, būtu vismazāk svarīgs. Levērojot Daugavpils svarīgo nozīmi, nebūtu jāzēlo lidzekļi skolas nama uzcelšanai šajā Latvijas dienvidaustrumu metropolē. Daugavpils pilsēta arī būtu ar mieru piešķirt institūtam zemi. Bet ja valsts kase nespētu pašlaik šādus izdevumus nest, tad kādu laiku varētu palikt arī vecās, lauku pašvaldību fondam piederošās telpās.

Daugavpils valsts skolotāju institūts sabiedrībā ieguvus slavu kā labi iekārtota un nostādīta mācības iestāde. No Lietuvas, Polijas, Čekoslovākijas un pat Anglijas ievērojamiem ekskursantiem ir dzirdēts ne reizi vien, ka Latvija var lepoties ar šādu mācības iestādi, kuļai ir bagāti iekārtoti kabineti, laboratorijas, ipašas klasses, plaša biblioteka un darbnīcas. Žēl būtu likvidēt labi noorganizētu un tik nepieciešamu mācības iestādi.

No 1923. g. pie institūta pastāv arī pamatskola, kura arī Daugavpils sabiedrībā ir ieguvusi lielu piekrišanu un atzinību, kā labi nostādīta mācības iestāde. Pamatskolu vada institūta inspektors un viņā pirmo praksi gūst arī nākošie skolotāji.

Cand. phil. A. Aizsils.

R. Blaumanā

75. dzimšanas dienas piemiņai

Šogad pieteik 75 gadi no Blaumanā dzimšanas dienas un 30 gadi, kopš Blaumanis jau min Aizsaukles tekas. Pa šiem trīsdesmit gadiem Rudolfs Blaumanis nav aizmirsts, bet viņa rakstnieka slava ir tikai vairojusies. Bl. kopotī raksti iznākuši jau vairākos izdevumos. Blaumanā lugas šogad izrādis daudz vairāk simtu reizi. Ar Blaumanā „Indrāniem“ uzsāka savas gaitas arī Daugavpils drāmatiskais teātris jaunajās Vienības nama telpās. Blaumanā stāstu un noveļu drāmatizējumus bieži klausamies radiofonā raidīgumā. Nav taisnība, ka Blaumanis miris trīsdesmit gadus atpakaļ. Viņš dzīvo vēl šodien; viņš dzīvos vēl ilgi rakstniecības un kulturas pasaule, viņš dzīvos mūžīgi.

Kad 1890-tajos gados Bl. uzsāka savu uzvaras gājienu, mūsu literatūrā valdīja vēl tautiskais romantisms, vācu laikmeta atliekas arī bija vēl stipras, svešas sociālās mācības pauza jaunstrāvnieki un zilajos debēšos lidinājās romantikā. Bl. sev izvēlējās veselīgo realismu un sasniedza šīni virzienā vislabākās rezultātus. Spīrgā reālisma dvaša palīdzēja rast mūsu literatūrai jaunus veselīgus ceļus, palīdzēja tai nospietrināties un nostāties starp citām kulturas tautām.

Rudolfs Blaumanis dzimis Ērgļu muižā 1863. gadā. Vēlāk viņa vecāki pāriet uz Ērgļu Brakiem. Šīni mājā viesmīlibu un garīgu atbalstu baudījuši ļoti daudzi mūsu rakstnieki. Arī jaunākajos laikos Ērgļu Brakus neaizmirsīs neviens ists latvietis. Pirmo izglītību Bl. ieguvis kādā Ogres privātskolā. Tur viņš mācījies starp daudz meitenēm, jo zēnu bijis maz. Pēc tam viņš mācīcas Rīgas aprīķa tirdzniecības

skolā. Kantora darbs Bl. neapmierina. Uz 1882. gada Ziemassvētkiem parādās pirmais Bl. stāsts. Šis stāsts ir vācu valodā, jo visa tā laika izglītība bija iegūstama vācu skolās un vācu valodā. Latviski Bl. raksta no 1886. g. Daudz ierosināju mu Bl. guvis Koknesē. Šos ieguvumus viņš vēlāk izlieto savos darbos. 1891. g. iznāk viņa „Zagļi“, nākošā gadā „Lāuna gars“ un 1893. gadā „Pazudušais dēls“. Ar šo Bl. ir jau nodrošinājis liela rakstnieka slavu. Bl. dzīvē bēdu tomēr netrūkst. Jau „smalkajās“ vācu paņījās sa bojātā veselība liek vairākkārt braukt uz vecāku mājām — Brakiem un smelties tur jaunus spēkus, stiprināt savu veselību. Veselīgā latviešu lauku sēta ir devusi spēku arī visiem latviešiem pārvarēt dzives grūtības un izaugt stipriem, nesalaužamiem un neuzvaramiem. No 1898. gada Bl. strādā Mājas Viesa mēnešraksta redakcijā, no 1901. jaunajās Pēterburgas avīzēs (vada satirisko nodalījumu Purva mala — pārakstīdāmies par Grāvaci) un no 1906. g. „Latvijas“ redakcijā. Darbs redakcijās sa lauzis jau tā trauslo Blaumanā veselību. Par vēlu viņa draugi un labvēlī sāk rūpēties par Bl. nopietnāku ārstēšanos. 1908. g. Bl. mirst Somijā, apglabāts Ērgļu kapos.

Savus darbus Blaumanis uzsācis no tautiskā laikmeta un viņa „Tālavas taurētājs“ ir Ausekļa un Pumpura gara pilns. Zobodamies par vācu laikmeta ziņgēm, ar kuŗām vācieši gribēja mācīt latviešiem „mai gu jušanu“, arī Bl. sacerē ziņgēs par mel derzelli, desu dēšanu u. t. t. Savas dzījas augstumus Bl. sasniedz jūtu līrikā ar dzejām: Ziedonis klāt, Kā zagšus, Vēl tu nezini, Sapņu zeme un c. „Ir zeme pret

Zaļš autobuss pa balti piesnigušu šoseju caur cietokšņu pelēkajiem vārtiem saules pielijušā sestdienas priekšpusdienu mani aizveda pie viena no bagātākiem cilvēkiem Daugavpili — Dobeles kājn. pulka 2. rotas virsseržanta v. v. Radomiško. Viņam gan nepieder nekustami ipašumi, nav noguldījumi bankās vai pasta krājkāsē, bet viņš ir bagāts, pat ļoti bagāts. Kāpēc un kādā veidā, to redzēsim.

Kaņavīrs—grāmatu draugs

Mazā iestabiņā 3000 grāmatu

Zaļš autobuss pa balti piesnigušu šoseju caur cietokšņu pelēkajiem vārtiem saules pielijušā sestdienas priekšpusdienu mani aizveda pie viena no bagātākiem cilvēkiem Daugavpili — Dobeles kājn. pulka 2. rotas virsseržanta v. v. Radomiško. Viņam gan nepieder nekustami ipašumi, nav noguldījumi bankās vai pasta krājkāsē, bet viņš ir bagāts, pat ļoti bagāts. Kāpēc un kādā veidā, to redzēsim.

Tas bija divus gadus atpakaļ, kad Draudzīgā aicinājuma dienā, 28. janvārī, v. v. Radomiško dobeliešiem laisja referātu par grāmatu. Ari es biju klausītāju viđu un mani aizrāvu un žilbināja tā lielā mīlestība, sirds siltums, ar kādu referents runāja par grāmatu; aizrāva dedzīgie vārdi, kuros viņš aicināja lasīt labas grāmatas. Tāpēc nepavisam nejutos pārsteigts tagad saitekot viņu instruktora iestābā, kas piekrauta grāmatām tiktālu, ka vieta palikusi tikai galdam, pāris krēsliem, pianino un gultai.

3000 sējumu nav nieka lieta un taisni tīktaudzis ir v. v. Radomiško privātā bibliotekā. No tiem pāri par 600 dzēju krājumu.

Jau mācoties Olava komercskolā, Radomiško bijis viens no kaisligākiem grāmatu pielūdzējiem. Vienā dienā viņš no savas skolas sola izvilkis Materu Jura „Sadzives viņš“ un teicis kolēgiem tā: „Dibināsim biblioteku“.

30 jaunekļi jaunajai bibliotekai arī ziedojuši katrs pa grāmatām un gada laikā no 31 grāmatas izaugusi 1531. Tālā un dziļi bijuši v. v. Radomiško dzīves ceļa tecējumi. Latvijas Universitātē viņš 2 gadus studējis filozofiju. 1923. gadā Radomiško sauc tēvija — viņš aiziet izpildīt aktīvo, obligatorisko kāja dienestu. Aiziet, un no šīs dienas nav pārtraucis nēsāt kaņavīra tēru. Virsseržanta alga armijā nav liela un vēl mazāks ir brīvais laiks, kas paliek armijas virsseržanta personīgai dzivei. V. v. Radomiško logā tomēr gaisīna neizdzīst līdz plkst. 1 naktī — kaņavīrs tur lasa jaunākos darbus latviešu literatūrā un sekot periodikai. Viņš arī pasācis darbu, kāda, droši vien, nebūs visā pasaules literatūrā. „Ja es nodzivošu 75 gadus“, stāsta virsseržants, „dzīmis darbs, kādu nepazīst pasaules vēsture“. 1630 latviešu dzījniekus un tos kas mēģinājuši dzējet, Radomiško ievedis

atsevišķā sarakstā un klasificējis viņu darbus. Tā, piemēram, latviešu dzījnieki mātei veltījuši 500 dzējas, kas iespiest 50.000 rindās, bet dzīmtenes kalniem un lejām — 400 dzējas — 40 000 iespiedrindās. V. v. Radomiško par katru lietu un katru darbu burtīcās sakopoti visi dati. Pieteik A. Birzmaliekam iespiest savu darbu „Brīva Zemē“ vai E. Adamsonam producēties „Sējējā“ līdz noliktu Radomiško krājumos. Tas ir darbs, ko var veikt tikai gadu desmitos un lai Dievs viņam tiešām palidz nodzīvot 75 gadus. Jau minēju, ka nelielajā instruktora iestabiņā redzēju arī pianino. Uz tā bija notis E. Dārziņa „Melancholiskajam vāsim“. Radomiško ir arī mūzikas cienītājs. Tāpat dzīmtenes apceļošana viņam bijusi vienmēr sirdslieta. Nav pulka rīkota ekskursija bez v. v. Radomiško līdzdalibas. Vai rāk kā 10 gadus viņš ir arī garnizona instruktori koja valdes priekšsēdētājs un sirsniņš dziesmu draugs. V. M.

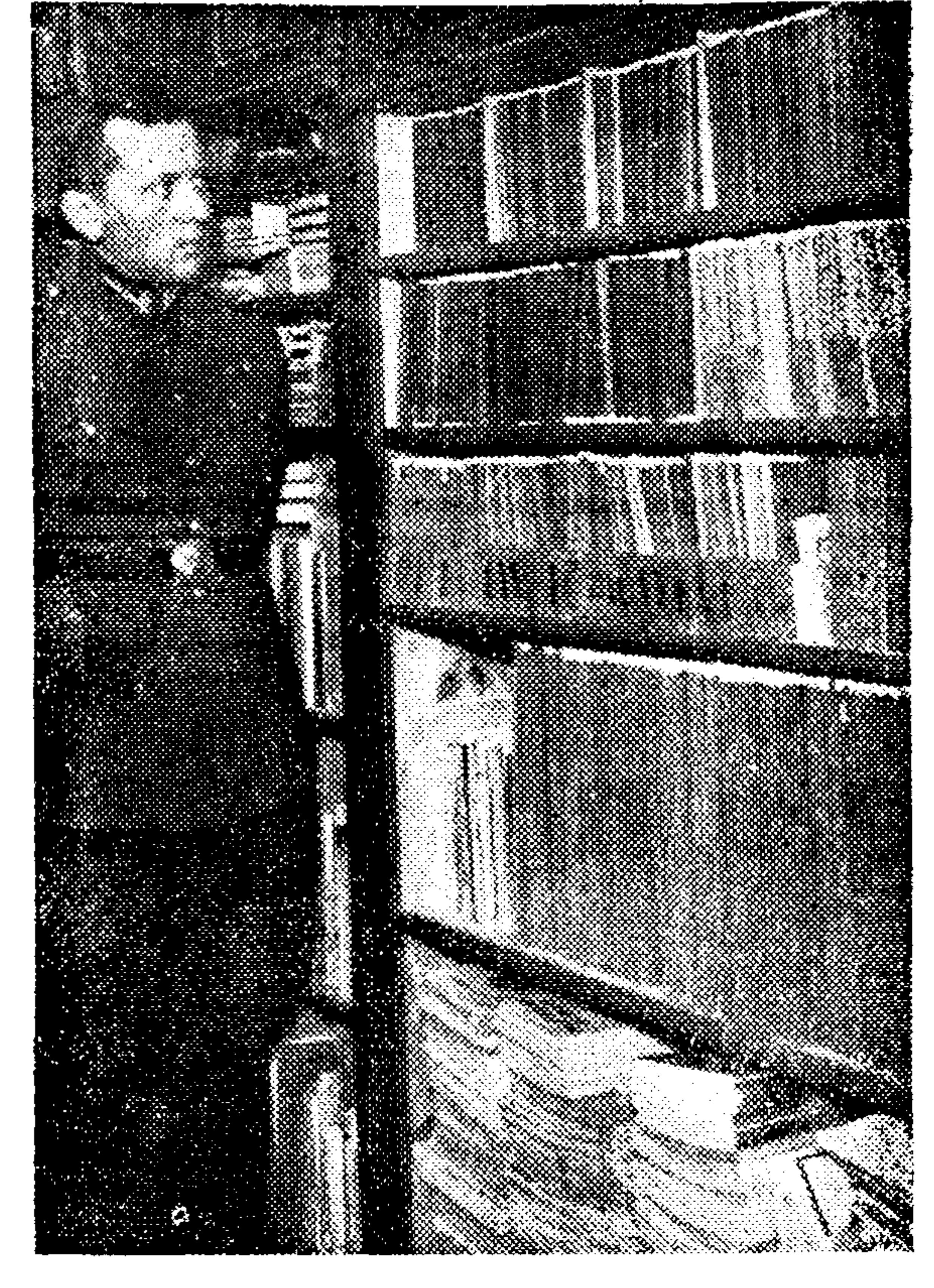
tam Latvijas preses biedrības pr-kā J. Druvās referāts. Koncertā piedalās Rīgas mākslinieki un Dagdas latviešu b-bas dubultkvartets.

Bl. panāca Alūnānu un aizgāja tam tālu priekšā, iegūdams pirmo vietu latviešu drāmatiskajā literatūrā. Kad vēl mūsdienās cīnāties drāmatizējumiem, tad varam tikai veltīties, kaut nāktu Blaumanis atkal un stātos mūsu drāmatiku rindās. Bl. „Sestdienas vakars“ ir, bez šaubām, labākais viencēliens latviešu drāmatiskajā literatūrā. Bl. „Skroderdienām“ panākumi uz citu zemu skutuvēm nekad nebūs mazie. Bl. „Indrāni“ ar to dziļo saturu var cienīgt līkt Vienības namā teātra pirmizrādē.

Savās sākuma laika novelēs un stāstos Bl. vēl nebija brīvs no „vecā rauga“ — vācu laikmeta atliekām, bet jau ar savu pirmo stāstu krājumu „Pie skala uguns“, kas iznāca 1893. gadā, Blaumanis ieguva nemirastu vietu mūsu stāstu un noveļu literatūrā. Ja arī te skan vēl cauri vecās pamācības, līdzīgi Vecā Stendera didaktikai un Neikena padomiem bērnu audzināšanā, tad „Pērkoņa negaiss“, „Nauda zēkēs“ un „Raudupiete“ savu mākslas vērtību patur arī mūsu dienās. Ar novelēm Nāves ēnā, Andriksons, Salīna pavašari Bl. nostādījis mūsu noveļu rakstniecību iestās mākslas augstumos. „Nāves ēnā“ ir labākā novele latviešu literatūrā. Bl. labākās novelēs izdotas arī vācu valodā (autora paša tulkojumā!). Neviens vācietis nevarēs noliegt šo noveļu mākslas vērtību. Esmu dzirdejīgs tikai atzinīgas atsauksmes — „neesot zinājuši, ka latviešiem arī esot tik augsti vērtējami mākslas darbi...“

Ar šīm rindījām neesmu nebūt izsmēlis Bl. novērtējumu — Blaumanis nospraudis skaidru ceļu mūsu līrikai, drāmai un stāstniecībai. Sekojot pa šo ceļu, mēs nenomāldisimies, bet celsim Latviju un latvisko, lai latviešu literatūru augtu liela, daiļa, varena!

Vieglo smiltis mūsu dižajam rakstniekam, dzījniekam, māksliniekam dzīmītās zemes kapsētā!

Daugavpils dzīve

Rīko atvadišanās vakaru Polijas konsulam.

Latvju-poju tuvināšanās b-bas Daugavpils nodaļa šodien, plkst. 9 v. Vienibas namā, latviešu b-bas telpās rīko atvadišanās vakaru Polijas republikas konsulam T. Buinovskam un kundzei, sakarā ar konsula T. Buinovskam pārceļšanu jau amatā.

Jauni biedri latviešu biedrībā.

Latviešu b-bas valde pēdējā sēdē par b-bas biedriem uzņēmusi V. Vanadziņu, A. Pabēru, J. Svenci, J. Krigenu, P. Ozoliņu, J. Putniņu, A. Manheimu un E. Manheimu. Biedru kartes 1938. gadam izņemmas AEV ziņu galda.

Pilsētas biblioteka pārēs jaunās telpās.

Pilsētas galva A. Švirksts ūdens dienās apmeklēja pilsētas biblioteku un iepazinās ar tās darbību. Galva līdzīnējas bibliotekas telpas atradis par nepiemērotām un jau tuvākā laikā notikus bibliotekas pārvietošana. Šīs dienās sagādāma arī bibliotekas pārziņa iecelšana.

Pilsētas valdes lēmumi.

Pilsētas valde vakardienas sēdē pagarināja elektrobusu un ūdens rēķinu samaksas termiņus pilsētas iedzīvotājiem. Turpmāk šie rēķini būs jānokārto 20 dienu laikā pēc to saņemšanas, līdzīnējo 15 d. vietā. Rēķinus pēc saņemšanas varēs kārtot ne agrāk kā 5. dienā.

— Elektrobusu mājturības riku un trauku pārdošanai pilsētas valde saistīja D. Traubergu un L. Enepecu no Rīgas. Minētos traukus pārdomod pilsētas uzņēmumu kantori, pilsētas valde.

— Uz Kalkūnu kieģeļceļa īpašnieka līgumā pilsētas valde no Grīvas uz Kalkūniem nolēma izbūvēt elektrobusu līniju, šim nolūkam atvēlot 7.400 ls.

— L. Kiršfeldei Rēzeknes ielā 77 atlāva ierīkot ēdienu veikalā ar tiesībām tirgoties ar alu patēriņšanai uz vietas un promēšanai.

— Pilsētas slimnīcas žēlsirdīgo māsu J. Ozolu nolēma komandēt uz Rīgu papildināties zināšanās žēlsirdīgo māsu kursos.

Uniatu bīskaps Daugavpili.

Savā laikā no Rom.-kat. baznīcas atšķe-

lās t. s. uniati, kas visumā tomēr palika uzticīgi Rom.-kat. baznīcas tradicijām un dogmām. Daļa uniati ir arī Daugavpili. Dievkalpojumu svētdien Sv. Pētera baznīca viņiem noturēja uniatu bīskaps Bučis no Kauņas. Baznīca bija pārpildīta dievlūdzējiem; to vidū bija arī daudzi pareizticigie.

Skautisma dibinātāja atcere.

Skautisma dibinātāja Bēden-Paula dzimšanas dienā skautu draugu komiteja bija sarikojuši vakar Vienibas namā pēcpusdienas tēju. — Dienvidlatgales skautu pr-kss Br. Krolls nolasija referātu par Bēden-Paula dzīvi un darbiem. Referātam sekoja skautu priekšnesumi.

Daugavpils vanagu novada jaunā vadība.

20. februāri novada mitnē, Kronvalda ielā 17, noturēja pilnu biedru sapulci. To vadīja valdes loceklis van.-vad. Dinsbergs, protokolēja van.-vadone Kestera. Pārskatu par valdes pagājušā gada darbību sniedza novada pr-kss van.-gunv. Baumanis. Novada dārībā bijusi visai rosigi. Nodibinātas atsevišķas vanagu vienības Višķos un Izvalta pagastos. Sevišķi panākumi gūti galda teniss un biedru kopskaits pārsniedz 200. Veikti arī priekšdarbi karoga izgatavošanai.

Valdē ievēlēja: van.-cens. M. Runiku, van.-izl. J. Konci, van.-izl. R. Preisbergu un van.-vad. J. Egli; revizijas komisijā: van.-vad. Ad. Cukuru, van.-izl. J. Aužiņu un van. cens. Strodi.

Tuvākā nākotnē uzsāks intensīvākus treniņus basketbolā un volejbolā, kā arī tiks darīts viss iespējamais, lai pēc iespējas lielāks dalībnieku skaits varētu piedalīties vanagu lielajā nometnē Asaros.

Miris muitas darbinieks.

Svētdien, izpildot dienestu pienākumus, ar sirdstrikētu miris Daugavpils muitinīcas vec. uzraugs Andrejs Libertīns. Nelaikis dzimis 1873. g., Bērzaunē. Muitas dienestā iestājies 1920. gadā un no 1924. g. nepārtrauktī strādāja Daugavpils muitinīca, kur ar savu darba milestību un saticību bija kolēgu un priekšniecības iecienīts. Libertīns izvadišana pēdējā gaitā 24. februāri

Klaipēdas viesi bija ieradušies paši ar savu skatuves iekārtu un iztika pilnīgi bez sulfiera, no kā secināms, ka ansamblis pilnībā pārvalda vielu un katrs artistis atsevišķi tāpat savu lomu. Nebija nomanāms nevienas nepārdomātas vai liekas kustības, žesta, nevienas neparedzētas, nejaušas situācijas.

Komēdijas darbība ritēja sparigi, strauji, nepiespieti, likās — tēlotāji dzīvo patiesu dzīvi. Gan valodas neprāšanas dēļ publikas lielākai daļai daudz jauka humora un valodas atjautība gāja zudumā, tomēr skatītājus varēja vērot atsaucību un sirsniņu līdzdalību, tāpat saprotami jocīgajās vietās atskanēja jautri smieklī. Komēdijas saturs bagāts, svaigs, notikumi intrīgejoši un tai vesela kopa gaužam raksturīgu personu.

Galvenā loma piekrīt skulptoram Alnas, ko visā viņa dažādo pārdzivojumu raibajā virknē meistariski tēloja Kačinskis, vissrīsnīgāk smidinādams skalitājus savā miršanas un augšamcelšanās skatā. Tīkpat jauka viņa temperamentīgās sievās Irmas lomā E. Bindokaitē. Sevišķas simpatītās guva G. Jakoviča čīgānietes Māras lomā ar savu dedzīgo straujumu, kvēlo aizrautību un čīgānisko skaistumu. Skaistītā, izturētu, viengabailainu tēlojumu sniedza

Tvirbuto turīgā pilsoņa Barvas lomā, atsevišķās vietās sajūsmīnādams ar izteiksmīgo mimiku. Brīnišķīgs savā simpatiskajā labāsīdībā puķu audzētājs un puķu mijotājs Algards Juchnevīča tēlojumā. Tipisks reportieris A. Budris, tāpat zīmīgi grimā un žestos pilsētas tēvi. Dzīva un patikama Ciles lomā Rutkauskas. Pat vismazāko lomu tēlotāji ikkātrs raksturīgs un, šķiet, tieši savā vietā.

Tik saskanigu, noslipētu, visos sikumos izstrādātu uzvedumu reti izdevība bijusi redzēt, tāpēc jo lielāks skatītāju prieks un sajūsma, kas izrādei beidzoties nemaz negrībēja rimties. Viesus — tēlotājus, režisorus ilgi sumināja aplausiem, apveltīja

pukēm un citām veltēm un teātra administrators kapt. Aluts pasniedza pelnītu atzinības balvu — lauru vainagu.

Tik saskanigu, noslipētu, visos sikumos izstrādātu uzvedumu reti izdevība bijusi redzēt, tāpēc jo lielāks skatītāju prieks un sajūsma, kas izrādei beidzoties nemaz negrībēja rimties. Viesus — tēlotājus, režisorus ilgi sumināja aplausiem, apveltīja

plkst. 4 p. p. no sēru mājas K. Skrindas ielā 8 uz luterānu kapiem.

Institūta mazpulka gada svētki.

Daugavpils skolotāju institūta mazpulks 26. febr. plkst. 7. v. institūta telpās rīko gada svētkus. Programā mazpulka darbības gada pārskats, A. Lūša luga „Zeme un zēls” un muzikāli priekšnesumi.

Sarikojumi sestdien un svētdien.

Biedrības „Saule” sieviešu arodskola svētdien, 27. febr. Vienibas namā rīko gadskārējo koncertu-ballī. Koncerta daļu izpildis audzēkņu koris un dubultkvartets. Plašā loterijā varēs vinnēt daudzās audzēkņu darinātas mantas.

— Sestdien, 26. febr. plkst. 8.30 Vienibas namā Daugavpils pils. technikums rīko koncertu-ballī. Koncertā piedalas P. Sakss un Irena Kalniņa-Sakss.

— 1. Daugavpils pilsētas pamatskolas gadskārējais vakars sestdien, 26. febr. plkst. 7 v., skolas telpās, Baznīcas ielā 16.

Lielāku tīribū!

Dažādas ēdes, blauzgnas un citas matu un ādas siimības bieži vien iegūst frizieru veikalos. Tā novēršanai pastāv noteikumi par frizieru darba riku dezinficēšanu. Daugavpils, Vadona ielas rajonā, frizieru veikalos šie aizsardzības paņēmieni tiek ari pielietoti, bet ne tā tas ir visur Jaunbūvē. Te sastopami „dāmu un kungu frizieru saloni”, kuros šos noteikumus ievēro reti. Arī apmetni, zalvjetes un kiteļi prasīt prasās pēc kārtīgas izmazgāšanas. Būtu arī patīkami redzēt, ja frizieru veikalos un arī citur latviešu laikraksti un latviešu žurnāli nebūtu „jāmeklē ar uguni”.

Draudzene apzog draudzeni.

J. Ujinska no Cietokšņa ielas 4 ziņojusi kriminālpolicijai, ka viņai no dzīvokļa nozagti 29 ls. Par vairīgo pienākta cietušās draudzene A. Blīna no Aizsargu ielas 66.

Neatļauti nozāgējis 14 kokus.

Komandantūras patruļa cietokšņa parkā aizturējusi A. Kiduli no Grīvas, Lielā ielā 4, kurš parkā neatļauti nozāgējis 14 kokus. Pie viņa mājas atrasta arī 25 stēru no minētiem kokiem sagatavota malka. Gadījumu noskaidro kriminālpolicija.

Lietuvas Klaipēdas valsts teātra viesizrāde Daugavpili

Vakar Vienibas namā pirmo reizi viesošās mūsu kaimiņzemēs — Lietuvas Klaipēdas valsts teātris, uzvedot P. Vaičuna komēdiju „Augšamcelšanās”. Viesu spēli ierādās noskatīties arī garnizona pr-kss gen. Ž. Bačh, pilsētas galva A. Švirksts, Lietuvas konsuls M. Savickis ar kundzi, prefekts J. Krigens, apr. pr-kss D. Silavs u.c.

Pirms izrādes viesus uz skatuves uzrunāja Daugavpils latviešu drāmatisks teātra valdes pr-tājs plk. Iln. Plass, starp citu sacīdam:

„Abu tautu — lietuvju un latvju vēsturiskie ceļi jau no sendienām ir saistīti likteņīgām saitēm, abu tautu kultura un valoda ir radniecīga gara apdvestas, arī kopīga katra tā ir slacīta šo abu brāļu tautu asinīm. Viss tas ir radījis mūsu starpā dzīļas simpatijas un tuvināšanās centienus, kas līcis mums kopīgi priečāties baltās — un kopīgi skumt vai celi zobeju — nebaltās dienās.

Ari šodien, kad mūsu pilsētai un sabiedrībai ir radusies ilgi gaidītā iespēja uzņemt Lietuvas Klaipēdas valsts teātra māksliniekus savā vidū, uz mūsu sirdim lai runātā valoda, kas spēj aizdegt jūtas lielā sajūsmā, kas spēj vienot svētu aizrautībā pat svešas un naidīgas tautas — lai runātā mūs mōs šodien cilvēku dvēsele, cilvēka gurs, tautas kulturas svētugums, kuras nesejī un sargātāji esat arī jūs — mūsu šīs dienās viesi.

No Daugavpils teātra mākslinieku sāmes viesiem ziedus pasniedza aktrise Milda Priedite. Tad Daugavpils teātra koris, diriģ. Reinoldes vadībā, atskanoja abu tautu valstu himnas.

Viesizrāde bija stipri ieinteresējusi mūsu teātra publiku jau tādēļ vien, ka viesi tēlojā nāk no mūs draudzīgās kaimiņvalsts un brāļu tautas, ar ko patiesā sirsniņa grībam sasniegties rokām, kas visviegлāk tēdarāms apmainoties kultūrlām vērtībām. Pirms izrādes skatuve bija pulceļušies viesi teātra darbinieki un viesi, kur pēc apsveikuma vārdiem nodziedāja abu valstu himnas.

Latviešu biedrības koncertā

19. februāri latviešu biedrības rīkotajā koncertā, Vienibas namā, piedalījās Rīgas mākslinieki. Vērtīgāko no visas programas sniedza mūsu ievērojamais čellists prof. A. Ozoliņš. Viņš iepriecināja ar skaistu, samtainu toni, smalku frazēšanu, iejūtu, Jāzeps Medīja romancē un gaveitā, kas arī jauni skaņdarbi vērtīgs ieguvums. Gensa skerco mākslinieks spēleja graci, vieglā locīga technikā; piedevās sniegtā A. Kalniņa elegāja bija interpretācijas meistardarbs. Čello numuriem, ar nedaudzīem iebildumiem, kvalitatīvi piešķirti pianistes L. Grauds priekšnesumi. Intimā noskaņā, skaistu piesitenu viņa veidoja Jāņa Medīja klavieru dainas, vingrā technikā — bravūro F. Lista Rigoletto parafrāzi.

Klausītāju redzes un dzirdes centrā kā parasti bija koncerta dziedāji. Balss indisposīcijas dēļ viņi šoreiz nespēja pacelties vienādā līmeni ar saviem instrumentāliem kolēgām. Populārā, plaši reklamētā M. Olava-Kārklinā dziedāja latviešu autoru dziesmas un itāliešu ārijas. Dziedājones balss plūda ar jūtamu piespiešanos, arī priekšnecuma veids mūsu izpratnei tālāks, gaumei svešāks. Operdiedēonis A. Verners jūtīgi dziedāja E. Melngaiļa dziesmas un katram trešam eiroptiem pazīstamo Toreadora āriju. Brāsais vēršu iznīcīnātājs šoreiz dziedāja bez parastā vokāla spožuma.

Pianiste L. Grauds solistus pavadīja ar mainīgām sekām. Kupli aplausi un tradicionālās ziedu veltes. K. P.

Jaunā amatā

Ludzas aprīķa tautskolu inspektors Indriķis Pakulis dzimis 1885. g. 31. martā Tukumā. Bērnību pavadījis Jelgavas aprīķi Džūkstes pagastā. Viņa skolotāji ir sabiedriskie darbinieki Teodors Veideimanis un Roberts Bērziņš. 1905. g. nobeidzis Baltijas skolotāju zemināru un ģimnāziju. Vairākās Rīgas skolās darbojies kā skolotājs audzinātājs. 1909. g. pārceļas uz dzīvi Maskavā, kur turpina izglītību un darbojas arī kā skolotājs-audzinātājs. Latvijā atgriežas 1923. g. un darbojas kā skolotājs un pārzinis vairākās Jelgavas skolās. No 1936. g. Jelgavas 1. pilsētas Annas pamatskolas pārzinis. Nēmis aktīvu dalību arī sabiedriskā dzīvē.

Ar š. g. 1. februāri stājās pie jaunā amatā pienākumā izpildīšanas. Sarunā ar mūsu līdzstrādnieku izteicās: „Par ieturāko darbību varēšu izteikties pēc tam, kad būšu iepazinies ar skolu stavoki Ludzas aprīķi. Nopietnu vērību piegriezišu skolotāju sastāvam un audzināšanai jaunā laika gara.”

<h2

Naujenes lauksaimniecības biedrības aklāšanas svītības

notika 20. febr. Naujenes 6 kl. pamatskolā. Svītības ievadija ar garigo aktu; pēc tam sekoja b-bas pr-ka Rukliša uzruva. — Agr. Skujinš savā runā uzsvēra, ka ražas pacelšana dos zemturiem iespēju izvest dzīvē nodomus, kas viejam otram paliek nesaņiedzami.

Apsveikumus b-ba saņēma no Daugavpils apr. vec. Fr. Jeromana, pilsētas galvas A. Širksta, novada vec. agr. J. Treiguta, D-pils novada mazpulkuma inspektora agr. V. Stūriša, Višķu raj. agronomu un c. bet personīgi sveiciniešus nodeva: Naujenes pag. vecākais, 500. Naujenes un 763. Adamovas mazpulkumi, pie kam Adamovas mazpulkuma sveicinieku nesa 13 g. v. dalībniece H. Bujs, zīmīgos vārdos lūdzot lielās sirdis strādāt tēvzemes un dzīmtā pagasta labā līdzi mazajām mazpulkuma dalībnieku sirdim.

Izvaltieši interesejās par ražas pacelšanas jautājumiem.

Izvaltas pag. lauksaimniecības biedrība svētdien sarikoja priekšsājumu, kas bija kupli apmeklēts, pie 300 dalībnieku. Krāslavas rajona agr. J. Undričs runāja par „Kā pacelt lauku ražas”, bet Latgales tautas universitātes lekt. K. Znotiņš — par lauksaimniecībus ienesību. Ar dzīvu interesi lauksaimnieki sekoja lektoru norādījumiem un lekcijās iztirzātiem jautājumiem.

Pildas 2. lopkopības pārraudzības biedrība „Rīts”

13. februāri Briži-Zvergzdojas saimniecībā sanāca uz ārkārtēju pilnu biedru sapulci. Uz biedrības pr-ka J. Lebedeva iešķinājumu nolēma biedrības 2. grupas Brodaižu rajonā ierikot ar valdības pabalstu pa vienai vairākām būļu un kuiļu un divas teķu stacijas, kā arī lūgt Latgales piensaimnieku sabiedrību savienību atvērt Rogaižu rajonā piena krejošanas punktu, kas nestu lielu svētību apkārtnes lopkopījiem un biedrībai. — Biedrība apvieno 27 lauksaimniekus.

Suns baida bērnus

Daugavpils ielās bieži redzama pastaigājamies kāda eleganta dāma ar lielu raibu suni. Suns netiek vests saitē, arī bez uzpurņa. Nikns tas nav, bet ar savu liejumu (labā teļa augumā) tas baida bērnus, vēl jo vairāk tamēl, ka savu purnu mil bērniem bāzt sejā. Aizrādījumus un protestus dāma neievēro. Nevar būt divu domu par bērnu pārbaidīšanas un aplaizīšanas nevēlamību. Vai suni, kam tie arī nepiederētu, cik kohti un milēti tie arī netiku, nebūtu pakļaujami vienam no nepārprotamiem noteikumiem — vešanai saitē un ar uzpurņiem?

Sports

Skolu jaunatnes sacensības ātrsliidošanā.

Pagājušā sestdienā noslēdzās LSB Daugavpils nodaļas rīkotās ātrsliidošanas sacensības skolu jaunatnei. Sacensības vadīja Podans un viņam labi palīgi bija skolu vingrošanas skolotāji. Sestdien sacīkšu vadība savā darbībā bija ieverojami uzlabojusies.

1500 m vidusskolu zēniem uzvarēja K. Biržiņš — (techn. vidussk.) veicot distanci 3 m. 29,4 s., 2. v. — G. Zeniņš (1. gimn.) 3 m. 32,7 s., 3. v. — V. Zeniņš (1. gimn.). 3 m. 35,1 s. — 400 m pamatskolu zēniem: 1. v. — St. Plickins (3. pamatsk.) 55,0 s., 2. v. — V. Pokšans (5. pamatsk.) 55,6 s., 3. v. — Beinarovičs (8. pamatsk.) 57,2 s. — 400 m pamatskolu meitenēm: 1. v. — E. Reinsberga (skol. inst. pamatsk.) 76,8 s., 2. v. — Daugste (skol. inst. pamatsk.) 88,6 s. — 500 m pamatskolu meitenēm: 1. v. — Novikova (8. pamatsk.) 77,4 s., 2. v. — Spiridovska (8. pamatsk.) 77,5 s.

Vidusskolu jaunatne sacensības slēpošanā.

Svētdien Daugavpils aizsargu pulka sporta klubs pie Aku kalna rīkoja Daugavpils skolu jaunatnes slēpošanas sacensības, kuļas piedalījās 86 dalībnieki. Sacensības ilga tikai 1,5 stundas un tās tiešām bija noorganizētas priekšzīmīgi. Sacensību techniskā vadība bija skolotāja Lielauša rokās, kā galvenais tiesnesis darbojās A. Rudzītis.

1,5 km distancē pamatskolu zēniem komandu sacensībā uzvarēja 3. Daugavpils pamatskola ar laiku 37 m. 08,5 s., 2. v. — 5. Daugavpils pils. pamatskola 37 m. 57,3 s., 3. v. — 11. Daugavpils pils. pamatskola 38 m. 43,4 s.

1,5 km distancē pamatskolu zēniem individuelli: 1. v. — Žilinskis (3. pamatsk.) 8 m. 35,2 s., 2. v. — Dzalbs (3. pamatsk.) 8 m. 54,5 s., 3. v. — Gorkins (5. pamatsk.) 9 m. 11,6 s.

1,5 km distancē vidusskolu meitenēm individuelli: 1. v. — Ānisimoviča (2. gimn.) 9 m. 49,3 s., 2. v. — M. Īdris (skol. inst.) 11 m. 13,3 s., 3. v. — A. Rudzītis (komercsk.) 11 m. 36,6 s.

3 km vidusskolu zēniem komandu sacensībā: 1. v. — dzelzc. techniskā vidusskola 1 st. 8 m. 36,6 s., 2. v. — 2. Daugavpils valsts ģimnāzija 1 st. 12 m. 00,2 s., 3. v. — 1. Daugavpils valsts ģimnāzija 1 st. 12 m. 39,3 s.

3 km vidusskolas zēniem individuelli:

1. v. — K. Šķlovskis (dzelzc. tehn. vidussk.) 15 m. 44,6 s., 2. v. — O. Miezis (dzelzc. tehn. vidussk.) 16 m. 39,9 s.,

3. v. — A. Upatnieks (dzelzc. tehn. vidussk.) 17 m. 2,6 s.

Svaru celšanas, boksa un smagatletikas jaunākie noteikumi dabūjami pie LSB Daugavpils nodaļas sekrētāra Podana.

Jājamo zirgu bandāžas

Vilnainās bandāžas noderīgas priekškāju stiegru un dzīslu aizsargāšanai, vai arī kā veseļošanās līdzeklis.

Vispār veselam zirgam bandāžas nelieto. Tāpēc viņas tikpat kā nemaz nerēdz pie gludrikšotāju zirgiem, lai gan to priekškājas padotas vislielākai piepūles pārbaudei. Totiesu ieteicams ar labiem panākumiem pielietot bandāžas kā priekš, tā pakalķājam ar vates palikšanu zirgiem, kuji lēkšo pāri skēršļiem, jo, pārēcot dažādus šķēršļus un žogus, var tikt ievainota kauliņu āda. Bandāžas nav vajadzīgas lēcēju zirgiem, kur gadījumu, ka zirgs ar pakalķāju pakaviem varētu ievainot dzīslas, ir maz.

Bandāžu lietošanai pie zirgiem ierindā, medībās vai pastaigas jājienos ir tā neparocība, ka viņas lietainā laikā, jeb pārījot ūdeni izmirkst, un ja nav sevišķi labi aptītas, tad pie lēkšanas viegli var attīties, kas zināmos apstākjos var izsaukt nepatīkamu kritīnu.

Pie dresīras pārbaudēm bandāžas ir noliegtas. Var tomēr teikt, ka bandāžas dod zināmu aizsardzību pret kāju ievainošanu, kamēdē viņas arī bieži tiek atvietotas ar sasprādzējamām getrām, kuīpām ir tā priekšrocība, ka viņas nevar pašas no sevis atraisīties.

Bieži dzirdamais uzskats, ka uzķauls ceļoties caur piesitēnu un bandāžas no tā pasargājot, ir pa daļai pareizs, bet galvenais iemesls tomēr ir kājas piepūle uz lieci jeb vērpi un spiedi, vai vispār jauna zirga pārāk liela kāju piepūle. Uzķauls pa daļai norāda uz to, ka attiecīgām zirgam ir miksti kauli un viņš ir maz pretestības spējīgs. Gandriz visiem zirgiem, kā priekš tā pakalķājam rodas sacītejumi. Ar mitri siltu bandāžēšanu vai ar kampārā samērētās vates uzlikšanu un vilnainas sausas bandāžas palidzību var vai nu pasargāt no sacītejumu palielināšanās, vai arī, ja sacītejumi nav pārāk stipri un veci, tie var tikt pat izārstēti.

Sevišķi labs līdzeklis pie dzīslu ievainojumiem ir mitri siltais aptinums, pazīstams zem vārda „Prissnic“. Pēc lielākas piepūšanās dzīslas atsāvīdzina ar kādu fluidu un kāpina iespaidu ar vilnainas bandāžas aplikāšanu.

Līnu un vilnas aptinumiem, kā ārstēšanas līdzekļiem, nevajadzētu trūkt nevienā labi koptā stallī.

K. U.

Atlikas sacīkstes.

Armijas sporta kluba 27. februāri pareizējās skolnieku sacīkstes slolomā (nobraucienā) atlikas uz marta sākumu, par ko ziņosim papildus.

Zirgu rīkošanas sacīkstes

Daugavpili riko Armijas zirgu sporta klubs uz Šūpu ezera 27. febr. plkst. 10,30. Zirgu pieteikšana 25. un 26. febr. „Centrāl“ vienīcā 3. janvāra ielā 28. Godalgās izsniegls 1000 ls.

No visas pasaules

— Anglijas valdības sastāvā notikušas svarīgas pārmaiņas: āriņu ministrs Idens atkāpēs no sava posteņa, demisijas rakstu iesniedzis arī lords Krenborns, viens no dedzīgākiem Tautu Savienības idejas pādējiem. Idena atkāpšanās iemesls — domstarībās ar ministru prezidentu Čemberlenu jautājumā par sadarbības nodibināšanu starp Itāliju un Angliju.

— Igaunijā pieņemts jauns likums par bērnu aizsardzību. Nodibināts sevišķs bērnu aizsardzības fonds ar 1 milj. kronu pamatkapitālu. Lai fondā rastu vēl vairāk līdzekļu, paredzēts neprecētas personas, bezbērnu ģimenes, kā arī kafejnīcu un lokāku apmeklētājus aplikt ar sevišķu nodokli.

— Berlinē svētdieva notika Vācijas reichstagā sēde, kurā valsts kanclers Hitlers teica sengaidito runu. Savā runā Hitlers sniedza plašu pārskatu par Vācijas saimnieciskiem sasniegumiem pēdējos 5 gados. Koloniju jautājumā Hitlers apstiprināja, ka ar katru gadu arvien stiprāku kļūsu prasība pēc koloniju ipašumiem, kuji vācu tautai absoluti nepieciešami. Asu kritiku Hitlers veltīja Tautu Savienībai un paziņoja, ka Vācija Tautu Savienībā nekad vairs neatgriezīsies.

— Austrijas notikumiem poju prese jau sāk piegrest lielāku vērību. Aizrāda, ka Vācijas iespiešanās Austrijā turpmākā atlīstības gaitā var būt nepatīkama un pat kaitīga Polijai.

— No Vines ziņo, ka pie Austrijas āriņu ministrijas nodibināts jauns postenis — sevišķs referents Vācijas un Austrijas preses lietās. — Austrijas valdība nolēmusi slēgt Austrijas konsulātus republikaniskās Spānijas pilsētās un no jauna tos atvērt gen. Franko okupētā Spānijas daļā.

— Vācijas lietvedis oficiāli paziņoja Mandžuko sūtniecībai Tokijā, ka vācu valdība nolēmusi atzīt Mandžuko valsti.

— Gen. Franko galvenais šābs ziņo, ka Teruelas frontē nacionālisti guvuši jaunus svarīgus pārākumus. Teruelas pilseta tagad no nacionālistiem galīgi ielenkta.

— No Šanhajas ziņo, ka japānu kara spēks mēģinājis pārcelties pāri Dzeltenai upei, ziemējot pie Kaifengas, bet atsists ar smagiem zaudējumiem.

— Pēc Parizes laikrakstu ziņām Austrijas valdībai lielas rūpes sagādā nemiera pieaugšana valsts iekšienē, sevišķi Tirolē, kur joti aktīvi uzstājoties legitimisti. Tirolei ieživotāji nepiekrit Vines valdības pakļaušanai Berlīnes iespaidam un negrib dzīrdēt par kādu Vācijas ieceltu pārvaldītāju.

Atbildīgais redaktors: A. B. B. R. G. S.

Š. g. 20. februāri miris mūsu darba kolēgis

vec. uzraugs

Andrejs Libertiņš

savā 65. dzīvības gadā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Daugavpils muitīcas, Daugavpils un Zemgales dzelzceļu mezgla darbinieki.

1908.

„E D E N“
ipašnieki: L. Gandels un Z. Frumkins

1938.

No 21. līdz 28. februārim

Kino direktora Z. Frumkina 30 darbibas gadu jubileja

Latvijas skaņu chronika № 440. Latvijas zeme sava Vadoņa aicinājumu dzīrdējusi un vienības idejas spēku nepārprotami apliecinājusi.

FOX - žurnāla jaunakie pasaules notikumi.

Lieliska pirmizrāde! **Mīlas un ciešanu ugūnīs** Izcila krievu dzīves drāma no nesenās pagātnes ar krāšņu un reālu atsevišķo notiku mu attēlošanu un vēsturisko personāžu spēli. Galvenā lomā publikas milule Marlena Ditrichs. Geniālā režisora Žaka Federa uzvedums. Mura Metsona mūzika.

Sensacionālā pirmizrāde, kura 1937. g. dabūja Parizes pasaules izstādē **zelta medaļi**. Jaunlaulāto dzīves drāma. Galv. lomās: Žana Buateli, Džons Gallans un c. Labākā režisora Vietu cenas parastās.

Mīla un nāve Edmunds Grēvila uzvedums. Alberta Sandreja mūzika.

Mūsu inventuras izpārdošana beigusies.

Preces turpinām pārdot par

izpārdošanas cenām.

Modes un galanterijas preču veikals

S. ECINS Rīgas ielā 44,
tālrunis 2784.

Lūdzam apmeklēt mūsu veikalū.

Vēl tikai dažas dienas dažādu apavu, galosu un botu

lieļā izpārdošana

par neticami lētām cenām

F. G E N D E L S, Rīgas ielā 43

Lūdzam pārliecīnāties.